

У серпні 2021 року споживча інфляція в річному вимірі залишилася на рівні попереднього місяця –10.2%. У місячному вимірі ціни знизилися на 0.2%. Споживча інфляція виявилася нижчою за прогнозну траєкторію Національного банку, опубліковану в [Інфляційному звіті за липень 2021 року](#). Збереження незмінних тарифів на електроенергію для населення, зміцнення обмінного курсу та більша пропозиція сезонних продуктів переважили вищі темпи подорожчання послуг та палива.

Базова інфляція

Базова інфляція в серпні дещо сповільнилася (до 7.2% р/р із 7.3% р/р у липні).

Подорожчання оброблених продовольчих товарів далі прискорювалося (до 12.7% р/р). Зокрема, продовжили зростати ціни на макаронні та кондитерські вироби, м'ясні та молочні продукти внаслідок підвищення витрат бізнесу на сировину, енергію та оплату праці. Стійкий споживчий попит також підтримував таку динаміку. Попри сповільнення зростання цін на соняшникову олію, продукти її переробки (майонез та маргарин) надалі дорожчали передусім через підвищення вартості олії у попередні періоди. Натомість завдяки зміцненню гривні сповільнилися темпи зростання цін на окремі імпортні товари, зокрема на рис та шоколад.

Зростання вартості послуг також продовжило пришвидшуватися (до 8.4% р/р). Стрімкіше дорожчали послуги закладів громадського харчування, культури, лікарень, ремонту житла, страхування особистого транспорту, особистого догляду та фінансових установ. Це пояснюється впливом стійкого споживчого попиту і підвищенням виробничих витрат бізнесу. Натомість подорожчання туристичних послуг сповільнилося через розширення пропозиції та зміцнення гривні.

Надалі знижувалися темпи зростання цін на непродовольчі товари (до 1.7% р/р) завдяки сприятливій ситуації на валютному ринку. Йдеться зокрема про фармацевтичну продукцію та засоби побутової хімії. Тривало падіння цін на одяг та взуття. Медичні товари та автомобілі подешевшали в річному вимірі. Водночас під впливом стійкого споживчого попиту швидше дорожчали електроніка та меблі.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Зростання цін на сирі продукти харчування продовжило пришвидшуватися (до 9.8% р/р).

Прискорилося подорожчання яєць та молока внаслідок [скорочення пропозиції на українському ринку](#). Тривало зростання вартості окремих бакалійних товарів (зокрема борошна, гречки, цукру) через збільшення виробничих витрат, вичерпання запасів та високі ціни на світових ринках. Натомість поглибилося падіння цін на овочі під

впливом надходження нового врожаю, зокрема буряку, картоплі, моркви та солодкого перцю. Дешевшими, ніж торік, також залишалися фрукти.

Зміна адміністративно регульованих цін

Повільніше зростали адміністративно регульовані ціни (на 17.5%).

Різно сповільнилося зростання вартості природного газу для населення (зі 164.5% р/р у липні до 96% р/р у серпні) внаслідок вичерпання ефектів бази порівняння та дії річних контрактів для населення. Повільніше дорожчав і алкоголь. Натомість під впливом подорожчання палива та збільшення інших витрат тривало зростання вартості транспортних перевезень.

Зміна цін на паливо

Зростання цін на паливо поступово сповільнювалося (до 32.5% р/р), що пояснюється насамперед вичерпанням ефекту низької бази порівняння. Водночас стрімко подорожчав автомобільний газ на тлі ситуативного дефіциту.

Промислова інфляція

Темпи зростання цін у промисловості надалі зростали (до 46.5% р/р) у серпні, передусім через подорожчання електроенергії та газу для промисловості. За місяць ІЦВ зріс на 5.4%.

Стрімко зросли ціни в постачанні електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (з 10.6% р/р у липні до 40.3% р/р у серпні). Основними причинами стало підвищення [граничних цін на ринках РДН та ВДР НКРЕКП](#), [дефіцит е/е на цих ринках](#) та [стрімке зростання цін на газ для промисловості](#) (10% м/м) під впливом подорожчання газу на європейських ринках.

Ціни у виробництві гумових і пластмасових виробів продовжили зростати через подорожчання нафти у попередні періоди та внаслідок зростання цін на газ. Ці самі чинники разом із подальшим зростанням цін на коксівне вугілля зумовили прискорення зростання цін у виробництві коксу та нафтопродуктів (до 105.2% р/р).

Збільшувалися ціни й у добуванні кам'яного вугілля (до 29.9% р/р) унаслідок подальшого [подорожчання](#)

[енергетичного вугілля в Європі](#) та [збереження його дефіциту в Україні](#).

Посилення попиту (зокрема з боку Індії) на добрива та подальше зростання цін на газ зумовили зростання цін у виробництві хімічної продукції.

Корекція цін на металеві руди у світі через послаблення попиту з боку Китаю, посилення контролю з боку китайської влади за ціноутворенням на ринках гірничо-металургійної продукції, підвищення пропозиції у світі привели до сповільнення зростання цін на руду й на вітчизняному ринку (до 121.3% р/р). Це разом із розширенням пропозиції сталі та слабшим, ніж очікувалося, попитом на сталь у Китаї зумовило

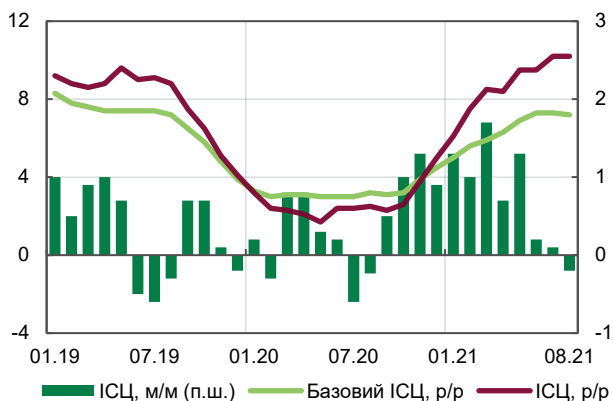
сповільнення темпів зростання цін у металургії (до 72.6% р/р). Натомість збільшення витрат на сталь у попередні періоди та стійкий попит зумовили підвищення цін у машинобудуванні, зокрема у виробництві автотранспортних засобів.

Уповільнення зростання цін на нафту у світі позначилося на відповідних тенденціях у вітчизняному добуванні сирої нафти та газу (зростання цін сповільнилося до 174% р/р у серпні).

Темпи зростання цін у харчовій промисловості сповільнилися (до 26.6% р/р) через зниження темпів зростання цін на соняшникову олію.

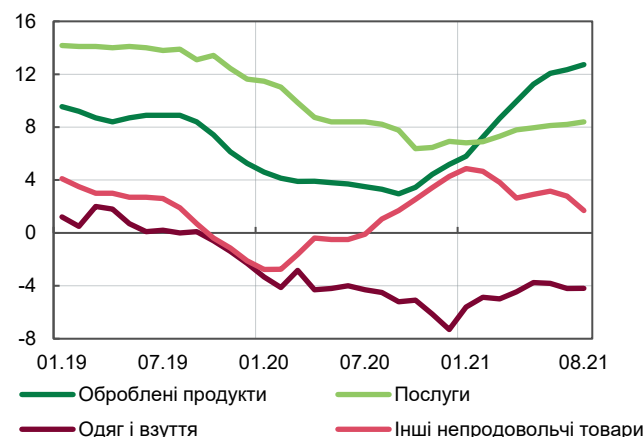
У серпні 2021 року інфляція залишилася на рівні попереднього місяця (10.2%). Збереження незмінних тарифів на електроенергію для населення, зміцнення обмінного курсу та вища пропозиція сезонних продуктів переважили вищі темпи подорожчання послуг та палива. Індекс базової інфляції дещо знизився

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

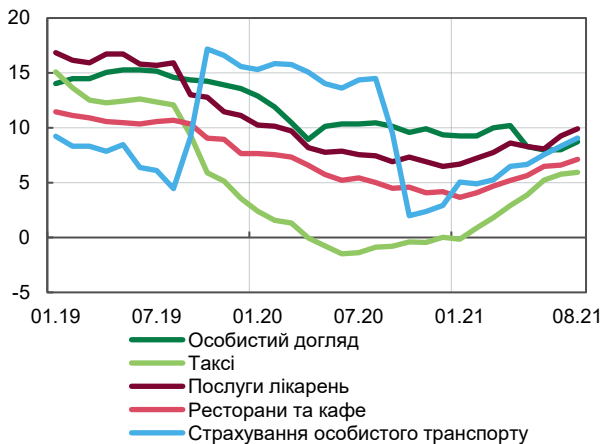
Графік 2. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Тривало прискорення зростання цін на послуги, насамперед унаслідок збереження стійкого споживчого попиту і зростання виробничих витрат

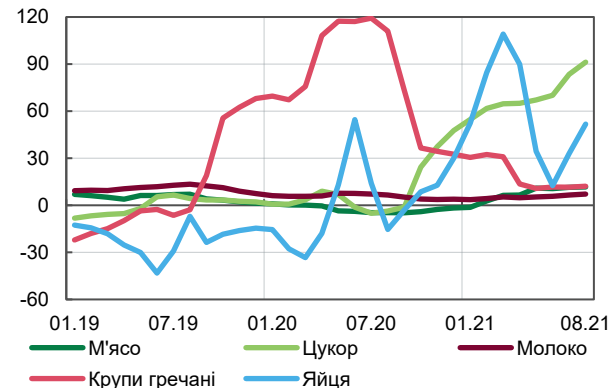
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

Тривало подорожчання сирих продуктів харчування на тлі посилення тиску з боку виробничих витрат, високих цін на цукор та скорочення пропозиції яєць і молока

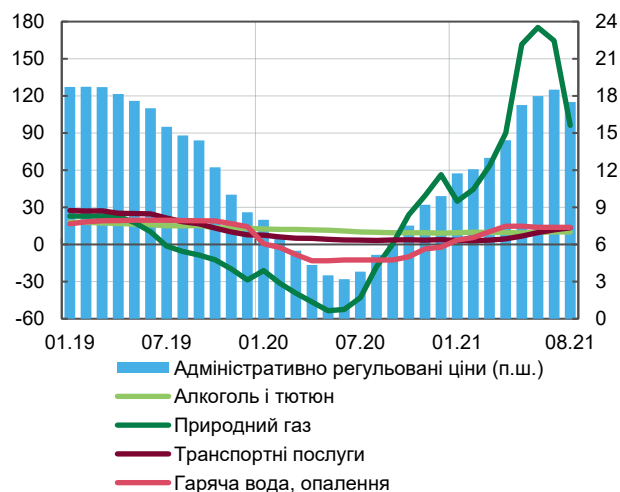
Графік 4. Ціни на окремі сири продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Сповільнилося зростання адміністративно регульованих цін, насамперед унаслідок повільнішого подорожчання природного газу через вплив річних контрактів та вичерпання ефекту низької бази порівняння

Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Останній чинник був вагомим фактором і сповільнення зростання цін на паливо

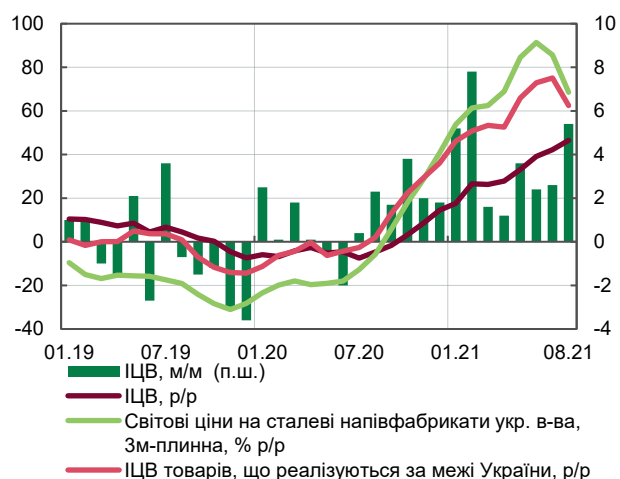
Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

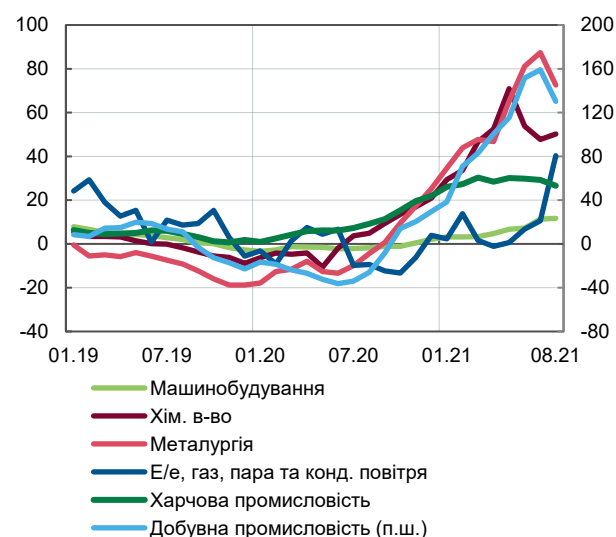
У серпні тривало прискорення зростання цін у промисловості, передусім унаслідок зростання цін на е/е під впливом адміністративних рішень, дефіциту е/е та подорожчанням газу на світових ринках

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2021 року, %	% р/р					Серпень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				червень	липень	серпень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	4.1	5.0	9.5	10.2	10.2	-0.2
Базова інфляція	59.0	3.9	4.5	7.3	7.3	7.2	0.1
Небазова інфляція*	41.0	4.8	5.9	12.6	14.5	14.8	-0.4
сирі продукти	19.0	3.9	4.1	5.1	8.2	9.8	-2.1
адміністративно регульовані тарифи та ціни	19.2	8.6	9.9	18.0	18.5	17.5	0.8
паливо	2.8	-8.2	-10.5	35.1	34.1	32.6	1.6
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.3	7.8	4.9	9.4	10.8	11.7	-0.7
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	17.9	9.2	9.8	10.1	10.0	0.4
Одяг і взуття	5.2	2.0	-7.3	-3.8	-4.2	-4.2	-3.0
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.8	10.6	13.6	36.4	35.5	29.0	0.6
утримання будинків та прибудинкових територій	0.6	23.7	2.7	3.7	3.2	3.2	0.1
водопостачання	0.3	19.9	18.5	11.0	11.0	11.8	0.7
гаряча вода	0.2	3.2	-1.5	3.4	3.4	3.4	0.0
природний газ	2.2	22.9	56.3	175.3	164.5	96.1	2.1
центральне опалення	1.3	5.2	-2.4	15.2	15.2	15.2	0.0
електроенергія	1.3	0.0	0.0	36.6	36.6	36.6	0.0
Транспорт	10.6	12.9	2.7	12.0	11.9	11.4	0.8
Зв'язок	2.9	15.1	4.1	5.0	4.8	4.5	0.6
Освіта	1.4	13.4	13.9	14.7	14.6	14.6	0.1

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка в ІЦВ для 2021 року, %**	% р/р					Серпень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				червень	липень	серпень	
Індекс цін виробників	100.0	-7.4	14.5	39.1	42.2	46.5	5.4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.3	-22.8	29.5	151.6	159.1	130.2	-2.2
Добування кам'яного вугілля	2.3	-23.6	-7.3	12.5	26.5	29.9	2.3
Добування сирої нафти і природного газу	3.4	-32.3	28.6	236.6	246.0	174.5	2.2
Добування металевих руд	7.1	-21.4	44.6	198.7	196.7	168.9	-7.4
Переробна промисловість	64.7	-5.7	15.7	35.8	37.8	34.7	-0.3
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	23.0	1.8	21.9	29.8	29.2	26.6	-0.3
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-14.2	1.8	76.6	99.4	105.2	1.2
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-8.9	20.9	53.8	47.7	50.2	2.0
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.7	9.6	10.4	14.9	15.4	14.7	0.4
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	6.3	2.6	4.1	10.8	12.6	13.7	1.6
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.0	-18.8	25.2	81.1	87.4	72.6	-3.2
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	1.1	1.2	2.9	8.9	9.8	1.4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	-5.6	3.9	6.8	10.6	40.3	26.3

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відрізнятися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2020 рік.

Список скорочень:

ВДР	внутрішньодобовий ринок	НКРЕКП	Нац. комісія, що здійснює держ. рег. у сферах енергетики та ком. послуг
е/е	електроенергія	РДН	Ринок "доба наперед"
ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	р/р	у річному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	п.ш.	права шкала
НБУ	Національний банк України		